GAZETA KRAKOWSKA

Nro 102.

z KRAKOWA dnia 21 GRUDNIA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 13 Grudnia.

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych

Żądano	zł: 87	gr. 15
Płacono	— 87	— 7½

W Warszawie dnia 12 Grudnia 1828 r.
Schaber S. G.

Z Petersburga d. 12 Listopada D. K.
(Z Gazety Senackiey.)

W Naywyższym Ukazie J. C. Mości do Rządzącego Senatu pod dniem 28 Październi-ka wyrażono: "Na pamiątkę Macierzyńskiey w Bogu spoczywaiącey Nayukochańszey Rodzicielki Naszey Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Fedorowny około cierpiących, pieczołowitości, którey, byłe pod Jey wiedzą Rad Opiekuńczych szpitale dla ubogich chorych, winne są swóy byt i stan dobry, Rozkazuiemy mianować ie odtąd na przyszłość Maryińskiemi Szpitalami chorych.„

Przez Naywyższe Ukazy J. C. Mości do Rządzącego Senatu:

Dnia 2 Listopada: Zasiadaiący w Departamencie Granicznym Rządzącego Senatu, Senator Jenerał Porucznik Borozdin, naymiłościwiey uwolniony ze służby.

Naczelnik oddziału Kancellaryi Ministeryum Skarbu, Rzeczywisty Radca Stanu Prażewski, nayłaskawiey mianowany Gubernatorem Cywilnym Bessarabskim.

Naywyższy Reskrypt do Jenerała Gubernatora Moskiewskiego, Jenerała Jazdy, Xiążęcia Golicyna.

Xiążę Dymitrze Włodzimierzowiczu! Podczas bytności Moiey w Moskwie, dla Nayświętszey Koronacyi w 1826 roku, otrzymałem pierwszą wiadomość o wtargnieniu Persów do prowincyy Naszych i zaraz potem doniesienie o pobiciu i wygnaniu nieprzyiaciela z granic Państwa. Na uwiecznienie zdarzenia tego, darowałem ukochanemu, pierwszey stolicy, miastu Moskwie pierwsze znamiona Persom odebrane, Rozkazawszy, ażeby i na przyszłość trofea, które zdobyte będą w przeciągu woyny z Persyią, także były w niem chowane.

Do liczby takowych trofeów należy liczyć działa wylane w samem Tebrysie podczas bytności w niem woysk Naszych, a roboty właściwie Perskiey. Daruiąc ie miastu Moskwie na pamiątkę woyny przeciwko Persom, tak chwalebnie dla Rossyi skończoney, Rozkazuię Wam, przyiąwszy z należytemi honorami pomienione działa, teraz przez

pułk połączony gwardyi przeprowadzane, postawić ie na Carskim placu.

(podpisano) MIKOŁAY.
Okręt Paryż w porcie Warnenskim
dnia 1 Października 1828 r.

N. Cesarz Jegomość dnia 16 Października w Petersburgu potwierdził opiniią Rady Państwa, o dozwoleniu na kontraktach Kijowskich przedawać dane na ewikcyią Bankowi Pożyczkowemu maiątki, położone w Guberniiach: Kijowskiey, Podolskiey i Wołyńskiey.

(Z Gazety Sankt-Petersburgskiey.)

Programma Ceremoniału przeprowadzenia Ciała w Bogu spoczywaiącey Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Fedorowny z Cesarskiego Pałacu Zimowego i pogrzebienia w Soborze SS. Piotra i Pawła.

W dniu wyznaczonym do przewiezienia, Ciała zmarłey Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Fedorowny z Cesarskiego Pałacu Zimowego do Soboru SS. Piotra i Pawła, o godzinie 8 zrana, dany będzie z twierdzy Petersburgskiey sygnał trzema wystrzałami z dział, po którym zbiorą się wszystkie osoby i urzędnicy, którzy do orszaku żałobnego należeć maią: Członkowie Nayświętszego Synodu i Duchowieństwo Dworu w Kaplicy Pałacu Zimowego, a inne Duchowieństwo na mieyscach, gdzie będzie wyznaczono; Członkowie Rady Państwa w galeryi Dam Stanu; Rządzący Senat w galeryi Białey; Jenerałowie Adjutanci i Adjutanci przyboczni, oraz Urzędnicy Dworu w pokoiu Kawalerskim zeszłey Cesarzewey; osoby przeznaczone do niesienia Cesarskiey Korony i Orderów, ze swemi assystentami, dway Heroldowie, poprzedzaiący Regalia, Mistrzowie obrzędów, Wielki Mistrz obrzędów i Wielki Marszałek z Urzędnikami Kommissyi żałobney, w Sali żałobney.

Urzędnicy, maiący należeć do orszaku żałobnego tak od mieysc sądowych, iako i do niesienia chorągwi, herbów; do prowadzenia koni przy chorągwiach i inni Urzędnicy, pomieszczą się, wedle oddziałów, ze swoiemi Mistrzami obrzędów w domach wyznaczonych. Woyska uszykowane będą od bramy Pałacu Zimowego do Soboru SS. Piotra i Pawła, z obu stron ulic, któremi ma przechodzić orszak żałobny.

Kompaniia grenadyerów pałacowych będzie postawiona we dwie liniie od podiazdu, wewnątrz dziedzińca Pałacu Zimowego, w paradnych sieniach i na schodach.

Po postawieniu trumny na wozie, kompaniia ta uszykuie się w sieniach we dwa plutony i póydzie plutonami za Urzędnikami Dworu, iak będzie oznaczono w Ceremoniale orszaku żałobnego.

Droga orszaku ma bydź od Pałacu przez Milionną, pole Carycyn, przez plac Xięcia Suworową i most Troicki do Soboru SS. Piotra i Pawła.

Gdy Ich Cesarskie Mości Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość i Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość raczą przybyć do Sali żałobney, ku Ciału zeszłey Cesarzowey, wówczas dany będzie z twierdzy drugi sygnał trzema wystrzałami z dział, po którym wszyscy Urzędnicy, wyznaczeni do orszaku, będą wychodzili z domów, i uszykuią się w tym porządku, w iakim wedle Ceremoniału iść potrzeba.

Tymczasem Metropolita Nowogrodzki i Petersburgski Serafin, ze znakomitszem Duchowieństwem, odprawi małą litaniią nad Ciałem, po skończeniu którey, czterech Szambelanów zdeymie przykrycie z trumny, a dwóch Szambelanów podeymie ogon Cesar-

skiey Purpury i włoży do trumny; czterech zaś Kamerjunkrów z Kamerdynerami 6stey klassy, wniesie wieko trumny na Castrum doloris i nakryie trumnę: wtenczas Urzędnicy wyznaczeni wezmą z taboretem Cesarską Koronę i Ordery, i póydą z niemi do oznaczonego, według Ceremoniału, oddziału orszaku żałobnego.

Trumnę podeymią osoby, które się znaydowały przy Jey Cesarskiey Mości zeszłey Cesarzowey, z pomocą Kamerhuzarów, Kamerkozaków i iednego podofficera, tudzież kirysyera pułku Jey Cesarskiey Mości; przeniosą do wozu żałobnego i postawią na nim; wóz będzie stał na wielkim dziedzińcu, u podiazdu od Newy.

Szambelanowie, którzy nieśli przed trumną przykrycie, złożą ie na niey. W ówczas dany będzie 3ci sygnał z twierdzy, trzema wystrzałami z dział, i teyże chwili rozpocznie się postępowanie orszaku żałobnego, a we wszystkich cerkwiach dzwonienie; w twierdzy zaś strzelanie z dział co minuta poiedynym wystrzale, i trwać będzie aż do przywiezienia Ciała do Soboru SS. Piotra i Pawła, i postawienia go na przygotowanym katafalku.

Woyska stoiące, trzymaiąc broń po umarłym, oddadzą cześć wedle ustaw, w miarę zbliżania się Ciała Jey Cesarskiey Mości.

Mszą Ś. w Soborze SS. Piotra i Pawła odprawi ieden z Biskupów przed przywiezieniem Ciała.

Po przywiezieniu zaś do Soboru SS. Piotra i Pawła, trumnę zdeymą też osoby z Kamerhuzarami i Kamerkozakami, które ią niosły z pokoiów pałacu, i postawią na katafalku; czterech Kamerjunkrów z Kamerdynerami 6tey klassy, zdeymie wieko z trumny i przeniesie na przygotowany dlań stół; 2ch starszych Szambelanów wyymie z trumny ogon Cesarskiey purpury, i rozłoży go, a Szambelanowie niosący przykrycie, przykryią Ciało zeszłey Cesarzowey.

Cesarska Korona i Ordery niesione w orszaku, złożone będą na taboretach, po bokach trumny, potem śpiewane będą modły nad Ciałem, przez Metropolitę ze znakomitszem duchowieństwem, podług obrządku Kościoła Grecko-Rossyyskiego.

Zaczem, po oddaniu ostatniego pokłonu Ciału Błogosławioney pamięci Nayiaśnieyszey Cesarzowey, przez Naywyższą Cesarską Familiią i inne znakomite oboiey płci osoby, czterech Szambelanów zdeymie przykrycie i zaniesie na ołtarz, a dwóch Szambelanów włoży do trumny ogon Cesarskiey Purpury; Kamerjunkrowie zaś, przy pomocy Kamerdynerów zeszłey Cesarzowey, w randze 6tey klassy, przykryią wiekiem trumnę.

Ciało zmarłey Cesarzowey podniosą też osoby, które niosły trumnę z Pałacu Zimowego, i za poprzedzaiącym Metropolitą z duchowieństwem, zaniosą ie do przygowanego w tymże Soborze grobu, a po dopełnieniu przez Duchowieństwo zwyczaynych obrzędów, tamże złożą.

Wówczas stoiące w szykach woyska, dadzą ognia plótonami, a z twierdzy i wszystkich będących w szyku dział, będzie strzelanie.

Na tem zakończy się ostatni hołd oddany w Bogu spoczywaiącey Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Fedorównie.

Korona i Ordery, które należały do orszaku, będą odwiezione przez Wielkiego Marszałka do Pałacu Zimowego Jego Cesarskiey Mości z należytemi honorami.

Wielki Marszałek
Hrabia *Mussin-Puszkin-Brius.*

)x(

Z Paryża d. 5 Grudnia.

Onegday prezydował Krol w radzie Ministrów.

P. Jaubert poiechał w tych dniach przez Wiedeń do Stambułu, iak mówią z zleceniami od Ministeryum do Dywanu.

Dnia 28 Listopada o godzinie w pół do 5tey w wieczór korweta Victorieuse podniosła w Tulonie kotwice, dla zaprowadzenia do Navarino 15 przewozowych statków z za zapasami i potrzebami obozowemi. Okręt Scipio odpłynął nazaiutrz.

Z Modon piszą pod d. 6 Listopada: "Po wsiądzeniu na okręty Tureckiey osady zamku Morei, odiechał ztamtąd Jenerał Maison z całym głównym sztabem i od wczorayszà tu się znayduie, i podobno założy tu główną swoią kwaterę. Koron oddany został Grekom, którzy tam dotąd 200 ludzi tylko pod Nikitą źle uzbroionych wstawili. Polikarów czyli regularnych woysk Greckich ieszcześmy nie widzieli. Nie wiemy co Grecy po odciągnieniu Francuzów czynić będą; rząd Hr. Capodistrias znayduie się w zupełnym nieładzie, Oddział inżynierów wyruszył do Koryntu, dla obwarowania Akrokoryntu i Międzymorza. Posłowie nie ugodzili się ieszcze na granice Grecyi. „ — Admirał de Rigny nakazał zostaiącym w Navarino przewozowym okrętom zaopatrzyć się na 3 miesiące w żywność, inaczey muszą do Francyi powrócić.

Z Naupli donoszą, iż Prezydent utworzył z znakomitszych Greków kompaniią gwardyi, którzy wszyscy maią stopnie officerów i dowodzi niemi officer Francuzki. Sądownictwo Greckie urządzone bydź ma na sposób Françuzki, i nasz kodex cywilny będzie podstawą prawa Greckiego. — Wiadome rzeczy osoby twierdzą, iż Gabinety Londyński i Paryzki uczyniły ieszcze ostatni krok do Porty, dla nakłonienia iey do zezwoleń. Pobiegli w tym celu gońcy z Londynu i Paryża do Stambułu.

Z Alexandryi dowiaduiemy się pod dniem 16 Października, że przybyły tam wszystkie Egipskie woyska z Morei, pomiędzy któremi 5 do 6000 chorych. Ibrahim Basza poiechał do Kairu; słychać nawet, że oyciec chce mu polecić kierowanie sprawami rządowemi, a sobie zostawić tylko wydział handlowy. Fregata Francuzka Bellona, która eskortowała przewozowe Francuzkie okręty, uszkodzoną została na wniyściu do portu, i kosztowało wiele pracy i 60,000 Fr. do zrebienia iey znowu spławną. Znaydował się na niey Doktor Pariset, którego Vicekról bardzo grzecznie przyiął.

Inżynier Królewskiey marynarki, Pan Cerisy udaie się do Alexandryi, dla kierowania budową okrętów dla Vicekróla.

Do Paryża nie nadeszło ieszcze żadne urzędowe doniesienie o chorobie Don Miguela.

Rozporządzeniem z dnia 30 Listopada przywrócił Król do czynności ustałą od kilku lat radę rolniczą i mianował iey członkami: Parów Chaptal, Tournon, Morel-Vinde; Deputowanych Al. Nailles, Lur-Saluces, Ternaux, Vicehrabię Harcourt, Hr. Polignac, Barona Silvestre i Dyrektora Busche.

Snycerz David mianowany został członkiem Akademii Gandawskiey na mieysce zmarłego Malarza tegoż nazwiska.

P. Teixier, młody i utalentowany architekt, zrobił plan do wystawienia na nowo starożytney Rzymskiey tryumfalney bramy w Reims, zwaney bramą Marsa.

Układy, które Haitańscy kommissarze z rządem naszym rozpoczęli, odbywaią się ciągle.

Między Quezar i Milhau (w Dep: Lozery) znayduie się na rzece Tarnie przy wsi St. Eminie ieszcze za czasów Rzymian założony most, który nietylko z swego założenia i materyiałów, z których się składa, iest ważny, ale także dla tego, iż do dnia dzisieyszego służył okoliczney ludności do przechodu i przeiazdu przez tę rzekę. Lecz zdaie się nakoniec psuć, i zapewne będzie wkrótce naprawiony.

Z Stambułu piszą pod dniem 28 Października, że Sułtan nakazał urządzić szkoły dla sił lądowey i morskiey. Chce nawet szkołę lekarską ustanowić, w którey Lekarz Francuzki Perrery ma bydź professorem.

Do tey chwili ubyło przez śmierć 12 członków Izby deputowanych.

Historyia przywrócenia prawego tronu przez C. Lacretelle znayduie się teraz pod prassą i zasięga do r. 1826.

Z Rzymu d. 27 Listopada.

J. K. Wysokość Następca tronu Pruskiego przedłużył tu o ieden dzień bytność swoią. Dnia 25 b. m. Hr. Shrewsbury dał dla niego w pałacu Kolonna śniadanie, na które zaproszonemi byli znayduiący się tu znakomitsi Anglicy. Jutro więc dopiero opuści miasto nasze, i powraca przez Terni, Macerata, Ankona, Forli, Ravenna, Boniią i Ferrarę. Dnia 25 pożegnał J. K. Wysokość Oyca S., a za przybyciem do swego mieszkania znalazł tam iako upominek od Oyca S. prześliczney roboty sławną Guercina Sybillę. Królewic Następca tronu odwiedził i tą razą wystawę robót Niemieckich artystów.

Wielka Xiężna Rossyyska Helena odwiedziła dnia 23 b. m. Oycą S. w Watykanie.

Do Ankony przybyły brygi Francuzkie Silen i Marsouin, które przeznaczone są do zawożenia i przywożenia listów Francuzkich do Morei i ztamtąd. — Podług nadeszłych do tegoż miasta doniesień z Korfu dnia 11 Września, Seraskier Reszyd-Basza pociągnął z znacznym oddziałem woyska z Arta do Salagora, dla odzyskania obu wysepek Logaru i Korniszy w odnodze Arty. Dla dopięcia tego celu przechodzić musiał przez wązki iężyk ziemi, gdzie garstka Greków tak walecznie mu się oparła, iż musiał po wielkiey stracie odstąpić swoiego zamysłu i wrócić do Salagora. Rozkazał teraz wszystkie brzegi odnogi Arta woyskiem osadzić, ażeby przerwać z niemi związek Greckiey flotylli. Rozkazał także wszystkie znayduiące się w Prewesie okręty uzbroić i na uyście odnogi wysłać. W Attyce i Negreponcie czynią Turcy naywiększe przygotowania do obrony.

Z Madrytu d. 25 Listopada.

Gazeta Dworska ogłosiłą w 11 artykułach rozporządzenie Królewskie, aby wszyscy officerowie w woysku będący udowodnili swoie klassyfikacyie, a dla officerów Ilimitados (konstytucyynych) przepisane są osobne prawidła.

Wczoray wysłany został nadzwyczayny goniec z pismami do Paryża i Londynu. Mówią, iż te pisma tyczą się zdarzeń w Portugalii. Hr. Ofalia odebrał rozkaz udania się z Londynu na swoie poselstwo do Paryża.

Powracaiący z Francyi Xżę San Lorenzo, który za konstytucyi Stanów był naszem posłem w Paryżu, odebrał rozkaz doieżdzaiąc do tuteyszey stolicy udania się do Xeres. Należy on do małey liczby Grandów, którzy nie są obwinionemi. Małżonka iego udała się tu dla otrzymania posłuchania u J. K. Mci.

Potwierdza się szczęśliwe odkrycie Angielskiego lekarza względem uchronienia się

żółtey gorączki a nawet iuż nią zarażonych prędkiego uleczenia. Stanowi one, aby ustawicznie zostawać na słońcu i przy świetle. Skoro słońce zachodzi, potrzeba udać się do izby sypialney i tę dobrze oświecić i światło ma się póty palić, póki słońce nie zeydzie i ciepło rozpuści. Zachowuiąc to przez 3 tygodnie można bydź pewnym uchronienia się od żółtey gorączki, chociażby iuż w tem mieyscu wybuchnęła.

Z Lizbony d. 19 Listopada.

Przypadek, który spotkał Don Miguela, nie pociągnął aż dotąd żadnych za sobą następności dla iego osoby. Bulletyny, które Gazeta Dworska codziennie ogłasza, są równie względem niego, iak Infantek zaspokaiaiącemi.

Sprzedaż zaiętych dóbr konstytucyionistom odbywa się ciągle.

Przybyły niedawno z Terceiry okręt przywiózł wiadomość, iż ta wyspa ciągle opiera się ieszcze nadeszłey tam wyprawie.

Rozchodzi się tu teraz wieść o przywróceniu zakonu Jezuitów.

— Dnia 23. —

Gazeta Dworska zapewnia, że Don Miguel pracował iuż dnia 15 b. m. z Ministrem woiennym. — Dnia 12 rozmawiał długo z swą matką, która mu radziła, aby na mieszkanie swoie obrał pałac Queluz, gdzie podczas słabości znaydzie kompanią do swey zabawy.

Duchowieństwo i wyższa szlachta obecnie w Portugalii, tak dalece przywiązali się do systematu Don Miguela, że wszystkich użyią sposobów do utrzymania go na tronie, polegaiąc na pomocy matki. Stronnictwo Apostolskie postanowiło iuż na przypadek śmierci Don Miguela postawić matkę na styrze rządu, a Don Sebastiana, syna Infantki Maryi Teressy, naznaczyć następcą tronu.

W wielu prowincyiach wydali Gubernatorowie odezwy, wzywaiące lud do brania się do oręża, gdzieby się kupy konstytucyionistów pokazały.

W północnych prowincyiach panuie okropne zamięszanie. W więzieniach Porto siedzi 2000 ludzi. Pułki 4 i 19 posłane zostały nad brzeg dla odparcia mogące nastąpić w Targnienia uszłych Portugalczyków. Kupy zbroyne miewaią swoie schadzki w lasku o 10 mil od Porto.

Z Londynu d. 2 Grudnia.

Wczoray po południu były pokoie w zamku Windsorskim. Naywyższy Sędzia zdał J. K. Mci sprawę o skazanych na śmierć w Październiku 25 przestępców, z których 21 udarowanych życiem zostało. Stracenie reszty 4ch oznaczone iest na dzień 8 b. m. Lord Kanclerz, Xiążę Wellington i P. Peel mieli potem posłuchanie u J. K. Mci. Zaraz po godzinie 6tey odiechał J. K. M. do swoiego pałacu. Wielu gabinetowych Ministrów poiechało do wieyskiego mieszkania Xięcia Wellingtona.

Król udzielił towarzystwu badaczów starożytności dwa złote medale, każdy w wartości 50 gwineow, na nagrody za naylepsze rozprawy o starożytności.

Sprawuiący interessa Francyi miał dnia 29 z. m. czynność w wydziale spraw zagranicznych. Tegoż wieczora nadeszły pisma od P. Stratford Canning, P. Adam i Admirała Malcolm.

Wczoray odpłynęła z Portsmutu trzecia Rossyyska eskadra na morze Środziemne, składaięca się z 1 liniiowego okrętu, 1 fregaty i 5 brygów.

P. Herbert Taylor od mianowania swojego Jenerałem Adjutantem, zaprowadził wiele bardzo mądrych rozporządzeń w woysku: zniósł zbytek w mundurach, przez który pomnieysi i ubodzy officerowie mimo woli na wielkie koszta wystawionemi byli, i ograniczył obiady pułkowe, na które officerowie składać się musieli.

Gazeta Dworska zawiera list Kapitana Lyon do Admirała Malcolm o zdarzeniach pod zamkiem Morei, w którym szczególniey wychwala zgodę, iaka zachodziła między marynarzami Angielskiemi i Francuzkiemi. Bombowy statek Etna wyrzucił 128 bomb do zamku. Prywatny list zaś dodaie, że Turcy w tym zamku wiele ludzi utracić musieli, ponieważ na początku oblężenia liczyli 1800 głów, a nie odpłynęło ich iak 650.

W ostatnim Nrze wychodzącego w Plimut miesięcznego pisma wychodniów Portugalskich znayduie się niepomyślny opis życia Don Miguela. Zapewne z natchnienia stronników Miguela chciało Ministeryum nasze oddalić z Plimu wychodniów Portugalskich, z czego mieszkańcy tameczni okazali wielkie nieukontentowanie; ale Poseł Brazyliyski uczynił przełożenie, że wychodnie bawiący w Plimut nie mogą bydź iako jeńcy wojenni uważanemi, a zatem niema potrzeby dla zapobieżenia zbiegowstwu uprowadzenia ich wgłąb kraiu; nadto utrzymywanemi są od własnego Monarchy i są poddanemi Sprzymierzeńca Anglii, przeto z ich tam pobytu iako bezbronnych nie zachodzi żadne dla kraiu niebezpieczeństwo. Liczba ich nie wynosi iak 3000, ale zachowuią się spokoynie i trawią co tydzień naymniey po 3000 funtów szterlingów, które rozchodzą się pomiędzy pracuiące klassy ludzi.

Wczoraysza Gazeta *Times* wyraża: "Rozchodzi się wieść, że czynione są przygotowania do posłania sprzymierzonych Posłów do Stambułu i rozpoczęcia tam, równie iak w Petersburgu układów o pokóy. Dobrze wszelako wiadomi rzeczy ludzie twierdzą, iż przez układy nic od Sułtana nie będzie można otrzymać."

Na posiedzeniu Katolickiego związku dnia 24 Listopada postanowiono, iż posłana bydź ma do Anglii z 9 Irlandskich Katolików deputacyia, dla zbicia przesądów względem Katolików i przeciwnych mniemań, tudzież przekonania o potrzebie i życzeniach ludu Irlandskiego. Deputacyia ta składać się ma z Parów katolickich, synów parowskich, Baronów i kawalerów orderów.

Dnia 27 Listopada przyiaciele obywatelskiey i religiyney wolności dali w Dublinie pod przewodnictwem Xięcia Leister wielki obiad dla nowo obranego członka Parlamentu Lorda Morpeth, na którym znaydowali się także PP. O' Connell i Shiel, i wiele mów miano. W Dublinie zrządziło wielkie wrażenie, że chcą P. Castello, odsunąć od nauk Uniwersyteckich dla tego, iż został członkiem związku Katolickiego.

Właściciele papierów Kolumbiyskich uchwalili dnia 28 Listopada powinszowanie Bolivarowi względem osiągnienia nowey władzy.

— Dnia 5. —

Dnia 2 b. m. Poseł Hiszpański, P. Zea Bermudes, miał czynność w wydziale spraw zagranicznych. Tegoż dnia wieczorem odeszły pisma do naszego Posła w Hadze. Dnia 3 przełożeni banku Angielskiego mieli naradę z Kanclerzem skarbu. Dnia 4 powrócili z mieszkania wieyskiego Xięcia Wellingtona PP. Peel i Aberdeen. Dnia 1 dał Margr. Palmella wieczór z tańcami, na którym znaydowała się także młoda Królowa Portugalska i tańczyła.

Nakoniec śmierć położyła wczoray w wieczór kres cierpieniom Lorda Liwerpool. Gazeta Kuryer wyraża: Lord ten nie mógł sobie życzyć życia, ani też lękać się śmierci. I tak opisuie iego polityczne życie: Hr. Liwerpool (Robert Banks Jenkinson) urodził się 1770 r. Oyciec iego znany z dzieła o monetach Angielskich, wsławił się swoią zręcznością. Syn iego, zmarły teraz, ukończywszy nauki w Oxford, zwiedzał ląd stały, i znaydował się w Paryżu podczas zburzenia Bastylii. W r. 1791 wszedł do Parlamentu i miał pierwszą mowę podczas obrad względem wniosku Whitbreada o uzbroieniu się przeciw Rossyi. We dwa lata potem został kommissarzem do spraw Indyyskich. W r. 1794 odebrał dowództw nad konną milicyią pięciu portów w Kent. We dwa lata znowu później został mennicarzem i członkiem tayney rady, a w r. 1801 Ministrem spraw zagranicznych na mieyscu Lorda Grenville. Gdy w r. 1804 Pitt wszedł znowu do styru rządu, otrzymał Ministerstwo spraw wewnętrznych. W r. 1806 wyszedł z Ministeryum, do którego wszedł znowu pod Percewalem i po iego śmierci został pierwszym Ministrem, który urząd piastował aż do choroby.

Dziś rano odebraliśmy przez Marsellię listy z Smirny pod dniem 31 Października z ważnem doniesieniem, że woienne okręty Francuzkie przybyły z Morei do Chios i wezwały główne mieysce tey wyspy do poddania się w dniach 14. Sądzą, że się podda, ponieważ nie znayduie się w stanie obrony.

Okręt Melville o 74 działach chciał wczoray z Plimut z woyskiem do Gibraltaru odpłynąć. Na przybyłem onegday do Falmutu pocztowym statku Magnet, który dnia 23 Listopada Lizbonę opuścił, przybyło kilkunastu Portugalczyków, a między innemi Marenhaes, Vancellez i Santos.

Miasto Plimut chce podać Ministrowi spraw wewnętrznych prośbę, aby wychodnie Portugalscy nie byli ztamtąd oddalonemi.

Składki dla wychodniów Hiszpańskich idą pomyślnie; do dnia wczorayszego wynosiły już 4360½ Fs.

Professor Heiman Hurwitz rozpoczął onegday w tuteyszym Uniwersytecie lekcyie swoie o gramatyce ięzyka Hebrayskiego.

Filozoficzne towarzystwo Kambridgi odbyło tam wczoray posiedzenie pod przewodnictwem Biskupa Linkolnu, Doktora Kaye. Professor Airy czytał rozprawę o jeograficzney długości gwiazdopatrzni Kambrydzkiey, a P. Wills o głosie i sztucznem iego wydobyciu.— Przed 8 dniami towarzystwo starożytności w Edinburgu odbyło roczne zgromadzenie. Przewodniczył mu P. Walter Scott i każdego rozweselił świetnym swoim dowcipem i żywemi swoiemi fantasyiami.

Podług doniesień z Bogota dnia 7 Września, dnia 6 Lipca zawarty został pokóy między Peru i Boliwiią w Piquisa. Oba Jenerałowie Gamar Peruwiański i Urdinea Boliwiyski zdaie się, iż niepodległe względem swoich rządów działali. Na mocy tego traktatu prowincyie Arequipa i Kusko odpadaią od Peru i przyłączone będą do Oliwii, i woyska Kolumbiyskie maią niezwłocznie Boliwiią opuścić. Do Chuquisaca zwołany bydź ma dnia 1 Sierpnia Kongres dla przeyrzenia konstytucyi i obrania Prezydenta w mieysce Jenerała Sucre.

Robaki Kokczenili przywiezione zostały z Ameryki do okolic Kadyxu, a ztamtąd kosztem rządu Angielskiego do Malty, i zdaie się, iż się rozkrzewią, ponieważ roślina, którą żyią *Opuntis*, nad wszystkiemi brzegami morza Srodziemnego się udaie.

DODATEK
DO Nro 102.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 21 GRUDNIA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień	godzina	Barometr z reduk: na O° r.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Grudn:		cali lin:	stopnie	stop:			
	god: 7	27 10, 797	— 0. 2	87	żaden	Pochmurno	
	12	„ 10, 771	† 0. 9	75	„ „	„ „	
16.	3	„ 10, 658	† 0. 2	75	„ „	„ „	
	9	„ 10, 732	— 2. 2	89	Wschodni słaby	Pogoda	
	7	27 9, 796	— 4. 0	93	żaden	Pogoda z chmur:	
17.	12	„ 8, 703	† 1. 3	87	Połn: Za. słaby	„ „	
	3	„ 8, 136	† 0. 3	88	„ „	„ „	
	9	„ 7, 493	— 0. 2	85	Zachodni średni	Pochmurno	
	7	27 6, 078	† 1. 8	88	Zachodni średni	Pochmurno	
18.	12	„ 5, 531	† 4. 2	82	„ średni	„ „	
	3	„ 4, 478	† 4. 0	85	„ mocny	„ „	o go. 5 deszcz.
	9	„ 3, 448	† 4. 6	90	„ „	„ „	
	7	27 1, 960	† 5. 7	91	Zachodni mocny	Pochmurno	Deszcz.
19.	12	„ 1, 151	† 7. 8	81	Połn: Za. wicher	Chmury	
	3	„ 1, 721	† 7. 2	79	Połud: Za. wicher	Pochmurno	Deszcz.
	2	„ 1, 903	† 6. 0	78	Zachodni wicher	„ „	

J. K. Steczkowski, A. O. A.

— *Z Krakowa.* —

Wyciąg Obserwacyy Meteorologicznych z Miesiąca Listopada 1828 *r.*

Naywyższy stan Barom:	dnia 5	28" 1.''' 694	
Nayniższy	dnia 29	27. 3. 317	
Średni		27. 7. 271	
Naywiększe ciepło	dnia 17	† 12.° 0	
Naymnieysze	dnia 7	— 7. 8	
Średnie		† 2. 739	
Naywiększa wilgoć	dnia 26	96	
Naymnieysza	dnia 30	69	
Średnia		89.1	

Z powodu zaczynaiącey się prenumeraty na Gazetę Krakowską od 1go *Stycznia* 1829 *r. uprasza iey Redakcyia życzących ią trzymać o wczesne się zgłaszanie.*

Dni pogodnych 3. Pogodnych z chmurami 4. Pochmurnych 23. Deszczów 10. Śniegów 2. Mgły 10. Wichrów 3. Wiatr panuiący wschodni.

W Krakowie dnia 2 Grudnia 1828 roku.
J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Berlina d. 5 Grudnia.

W roku zeszłym zawinęło do portów naszych kraiowych z morza 3655 okrętów kupieckiah, między niemi 991 do Gdańska, 856 do Memla i 583 do Piławy; wypłynęło zaś 3642 takichże okrętów.

Jedna z Gazet tuteyszych donosi o przybyciu do stolicy Pruskiey pewnego artysty z Wilna, który świat muzykalny zbogacił nowym instrumentem. Po długich usiłowaniach nabył nadzwyczayney biegłości w graniu na tym instrumencie, który się składa z owalnych drewienek sosnowych ułożonych na małych pękach słomy i z pałeczek drewnianych, któremi uderza w strony drewniane. Tony, iakie tym sposobem wydobywa, są podobne do tonów harmoniki. (Artystą tym iest zapewne młody Izraelita znany oddawna w Warszawie, który bez znaiomości teoryi muzyki, w rzeczy samey dostąpił niepospolitey biegłości palców.)

Z Bruxelli d. 6 Grudnia.

P. Brouker przybył do Mastrychtu, a Hr. Collenberg dnia 2 b. m. z Rzymu do Hagi.

Onegday przebiegł tędy gabinetowy Rossyyski goniec z Petersburga do Londynu.

Od nieiakiego czasu zwiększaią się bardzo pożary w naszych prowincyiach.

Z Kopenhagi d. 6 Grudnia.

Po zmarłey Królowey Saskiey wdowie zawdział Dwór na 3 tygodnie żałobę.

Po iedenastoletniey niebytności i po 10letnim bawieniu przy Thorwaldsenie w Rzymie Snycerz Herman Freund powrócił tu w tym tygodniu, dla objęcia dawno wakuiącey katedry snycerstwa przy tuteyszey akademii sztuk nadobnych.

Admirał de Rigny w rapporcie swoim do Ministra morskiego o wzięciu zamku Morei, wyliczaiąc officerów, którzy się odznaczyli, wymienia także iednego z naszych współziomków, Duńskiego porucznika morskiego Dockum zwanego, który z okrętu Conquerant wyznaczony był do wystrzelenia wyłomu. Tenże młodzieniec znaydował już w bitwie pod Navarino, odznaczył się chwalebnie i otrzymał krzyż Legii honorowey. Jest on synem tuteyszego Admirała Dockum.

Z wyspy S. Tomasza nadeszły tu listy do dnia 11 Października, podług których powietrze we wszystkich 3ch naszych osadach było nader sprzyiaiące przyszłym urodzaiom. W tym roku urodzay cukru wynosił 20,000 beczek, który maią za mierny. Woienny bryg Tomasz powrócił dnia 4 Października z pod brzegów stałego lądu do St. Tomas.

Wywóz żyta z kraiu naszego był tey iesieni bardzo znaczny.

W Norwegii był tego lata dosyć obfity urodzay.

P. Lund uznany został od Dworu naszego za Konsula i Ajenta handlowego Wielkiego Xięztwa Meklenburgsko-Szweryńskiego w Thisted i na zachodnim brzegu Jutlandyi.

Z Sztokolmu d. 16 Listopada.

Dnia 13 Listopada, wielkie Deputacyie Stanów szwed kich złożyły uszanowanie Królowi i Królowey, i Ich K. Mościom następcy i następczyni tronu. Mowcy poiedyńczych deputacyy stanów mieli stosowne prze-

mowy do Króla, który im następnie udzielił odpowiedzi. Stanowi wieyskiemu odpowiedział Krol, między innemi: " Dobrzy poczciwi wieśniacy! ośmniaście lat ubiegło kiedy po raz pierwszy uyrzałem stan wasz mnie otaczaiący, w celu złożenia mi przysięgi wierności i bycia obecnym przy wykonaniu przysięgi którą złożyłem narodowi, że dochowam iego praw i wolności. Wszechmocny, który przenika serca ludzkie, wie czyli przyrzeczeń mych dotrzymałem w głębi duszy. Podobało się naywyższemu oświecić mię względem przeszkód i trudności iakie miałem do zwalczenia; wszechmocna iego ręka cudownym prowadziła mię sposobem. Pod tak szczęśliwą wróżbą jesteście zgromadzeni, aby podług form konstytucyynych naradzać się o sprawach kraju. Poprawy zaprowadzone od czasu ostatniego seymu, w wszystkich gałęziach administracyi, i skutki ich więcey niż zaspokajaiące, zapewne wzbudzą w nas potrzebę składania dzięk opatrzności. Szczera moia ku wam przychylność iest wam znana. Rzetelność wasza zapewnia mię, iż zawsze będziecie iey godnymi. Król i oyciec wasz błogosławi wam.,,

Dnia 6go Listopada zakończono w domu rycerskim w Sztokolmie spisy członków zdolnych do głosowania na seymie, z stanu rycerskiego i szlachty. Znaydowało się 275 oyców familii, między którymi 31 Hrabiów, 60 Baronów i 184 Rycerzy i Szlachty. Liczba członków stanu wieyskiego na teraźnieyszym seymie wynosi 119, na przeszłym seymie było ich 134; przyczyna iest ta, iż kilka obwodów połączyły się przy wyborze deputowanego. Stan mieyski składa się tylko z 41 członków, ponieważ częstokroć 3, 5, a czasem nawet i 6 miast iednego tylko wybierały deputowanego. Stan duchowny liczy 57 członków. Chociażby, iak się spodziewać można, przybyło 50 lub 60 członków z prowincyi, jednakowoż stan szlachecki nie będzie tak liczny iak na przeszłych seymach.

Od brzegów Menu d. 8 Grudnia.

JO. Xiążę Nassau przeiechał dnia 4go Grudnia w swey podróży do Manheimu przez Moguncyią.

Liczba uczniów przy uniwersytecie Wircburgskim na teraźnieysze zimowe półrocze wynosi 583, pomiędzy któremi 366 kraiówców, a 217 cudzoziemców.

W mieście Malmedy czuć się dało dnia 3 Grudnia potężne wstrząśnienie ziemi, które poprzedził tak gwałtowny huk podziemny, iż zatrząsły się wszystkie gmachy. W oscienném Niderlandskiem miasteczku Stawelot nastąpić miało mocnieysze ieszcze wstrząśnienie. Dały się także czuć w Bendorf nad Renem i w Mastrychcie, wstrząśnienia ale nie tak mocne.

Dnia 1go Grudnia w kościele farnym w Eutingen w Królestwie Wirtembergskiem wystawiony został 13 stóp wysoki pomnik, uwieczniaiący bohaterską śmierć 25 obywatelów w obronie oyczyzny w kampaniiach Prusko-Rossyyskich przeciw Francyi, i razem odprawione za nich zostało żałobne nabożeństwo.

Przeznaczone przez N. Króla Bawarskiego 37 dział, z których odlany bydź ma pomnik na uwiecznienie kampanii woyska Bawarskiego i w mieście w Miuchen postawiony, odwiezione zostały dnia 2go Grudnia w uroczystym orszaku do Królewskiey ludwisarni w Wiesenfeld.

Dnia 13go Października uderzyło ieden za drugim 5 piorunów w kaplicę na górach olbrzymich w Schneekoppe. Znaydowało się

w niey wiele ludzi, ale żaden prócz uszkodzenia zabity nie został.

Z Tryjestu d. 1 Grudnia.

W dniu 28 Listopada o godzinie 1 z południa uszczęśliwione zostało nasze miasto przybyciem JJ. CC. KK. WWys. Arcyxięcia Vicekróla Królestwa Lombardzko-Weneckiego i iego dostoyney Małżonki, powracaiących z Wiednia do Medyjolanu. Arcyxięstwo ieszcze tego samego dnia oglądali przystań i iey okolice, a wieczorem zaszczycili obecnością swoią teatr, powitani przez licznie zebraną publiczność z naywiększą radością. Dnia następuiącego poiechali do Capodistria dla zwiedzenia żup solnych morskich i innych publicznych zakładów. Powróciwszy do Tryjestu, oglądali giełdę, muzeum numizmatykę P. Karola d'Ottavio Fontana, a wieczorem przybyli do amfiteatru Mauro, gdzie licznie zebrany lud ponowił z zapałem hołdy dnia poprzedzaiącego okazane. Urzędnicy naywyższych władz mieli zaszczyt być wezwani do stołu Ichmość Vicekrólestwa. Wczoray dnia 30 Listopada znaydowali się Arcyxięstwo na nabożeństwie w kościele S. Piotra, odprawionem przez Biskupa, poczem przy błogosławieństwie tuteyszych mieszkańców udali się w dalszą podróż przez Udynę do Medyjolanu.

Z Stambułu d. 13 Listopada.

Sułtan rozkazał zamek Ejub urządzić na zimowe dla siebie mieszkanie, co okazuie, iż nie myśli z chorągwią Proroka do stolicy, powrócić. Kilku Ulemów, którzy przekładali, iż przez podobne rozporządzenia uchybią dawnym ustawom, zostali na wygnanie skazanemi. Stolica iest, iak zapewniaią, na 5 miesięcy w żywność opatrzona, dla tego dotąd nie bardzo zastrasza zamknięcie Dardanellów. — Przez Smirnę dowiaduiemy się, że Vicekról Egipski urządza na nowo przybyłe z Moreï woyska, i że ma zamysł posłać na Kandyią 3000 na iego żołdzie zostaiących Albańczyków. Tu zaś rozchodzi się wieść, że Francuzi wylądować chcą na tę wyspę.— Reszyd-Baszy posłane zostały posiłki, ponieważ zachodzi obawa, aby Francuzi przeciw Negrepontowi nie postąpili.— Złożony Wielki Wezyr, który znayduie się iuż na mieyscu swoiego wygnania w Gallipoli, przez swoią chciwość znienawidzony oddawna powszechnie został. Jednego z naczelników Albańczyków kazał ściąć za to, iż żądał zaległego żołdu, e Omera Baszę, który nalegał o posiłki wskazał na wygnanie. Lecz na szczęście nim wyrok uskuteczniony został; nadeszło złożenie Wezyra. Nowy Kapitan Basza, Ahmed-Bey, był ieszcze przed 11 laty szewcem.

DONIESIENIA.

W dniu 23 Grudnia r. b. 1828 o godzinie 9tey ranney, we wsi Prądniku Białym w Okręgu W. M. Krakowa, w Gminie III. Wieyskiey w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna Licytacyia na wydzierżawienie przychodów z domu całego, a to na lat trzy, to iest od 1 Stycznia 1829 do ostatniego Grudnia 1831 r.; zaś późniey o godzinie 10 w Krakowie w gmachu Sukiennicach, sprzedane będą sprzęty gospodarskie; chęć licytować maiących podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 19 Grudnia 1828 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

W Handlu Wincentego Lewińskiego w domu P. Kraemera, na rogu S. Jana ulicy pod Nrem 458, rozpocznie się Licytacyia dnia 10 Stycznia 1829 r. towarów nowych różnych, iako to: faiansów, porcelany, szkła stołowego szlifowanego i gładkiego, luster wiszących szklanych i bronzowych, zwierciadeł i szkieł do zwierciadeł, &c. &c.